

Kultur- og kirkedepartementet
Postboks 8030 Dep,
0030 Oslo

Oslo, den 21. januar 2008

Høringsuttalelse til forslag om endring i kringkastingsforskriften

Det vises til departementets høringsbrev av 26. november i 2007, med frist for merknader til 18. januar 2008.

1. SBS Radio Norge AS

SBS Radio Norge AS (SBS Radio) har drevet kommersiell, reklamefinansiert lokalradio i Norge siden 1980 tallet. Virksomheten startet opprinnelig med Radio 1 i Oslo, men omfatter i dag også Radio 1 i Stavanger, Bergen og Trondheim. Lokalradiovirksomheten til SBS Radio engasjerer i alt 80 ansatte, hvorav 40 i Oslo og de øvrige 40 fordelt på de øvrige 3 byene. SBS Radio har foretatt betydelige økonomiske investeringer både på innholds- og utstyrssiden og eier bl.a. sendernettene i Oslo, Bergen, Trondheim og Stavanger.

Det er svært utfordrende å gjøre lokalradiodrift "lønnsomt" og 2005 var det første året SBS Radio hadde positivt driftsresultat. Også i 2006 og 2007 var driftsresultatet positivt, men virksomheten sliter fortsatt økonomisk og har betydelige fremførbare underskudd. Radio1 har imidlertid lykkes med å knytte til seg unge lyttere, bl.a. gjennom programprofil og lokal tilstedeværelse, men har også på andre områder "gjort ting riktig" og er for tiden inne i en svært positiv og spennende utvikling. Etablering av den musikkbaserte radio- og tv kanalen Voice (for målgruppen 12-29) og synergien mellom disse er et element i dette.

SBS Radio er medlem av Norsk Lokalradioforbund og støtter i det store og hele forbundets høringsuttalelse. På enkelte punkter ønsker SBS Radio imidlertid å fremme sine egne synspunkter særskilt; uavhengig av forbundet. Våre bemerkninger berører også den konsesjonstildelingen som er utlyst av Medietilsynet og Post- og teletilsynet og hvor de nye forskriftene er lagt til grunn.

2. Forholdet mellom forskriftsendringene og konsesjonsutlysningen

Samme dag som forskriftsendringene ble sendt på høring (26. november 2007), utlyste Medietilsynet og Post- og teletilsynet konsesjoner og frekvenstillatelser for lokalradio for neste konsesjonsperiode.

I utlysningen fremgår det at konsesjonstildelingen vil skje basert på de prinsippene og kriteriene som er foreslått av departementet i de nye forskriftsbestemmelsene, og etter nærmere retningslinjer som også er beskrevet i utlysningen.

Eventuelle endringer i de tildelingsprinsipper som er kommunisert eller i retningslinjene for tildelingen, vil opplagt påvirke tildelingsprosessen og formodentlig gjøre det nødvendig med helt ny konsesjonsutlysning. I så fall vil innværende konsesjonsperiode måtte forlenges tilsvarende. SBS Radio finner for ordens skyld grunn til å understreke viktigheten av at forskriftsendringene som nå er sendt på høring likevel undergis vanlig saksbehandling, og vi forutsetter at den faktiske muligheten til å påvirke endringsforslaget ikke på noen måte forringes av at de foreslåtte forskriftsbestemmelsene allerede er lagt til grunn i konsesjonsutlysningen.

Når det er sagt finner SBS Radio det meget uheldig at forslaget til forskriftsendringer ikke ble sendt på høring allerede ettersommeren/høsten 2007, slik det tidligere har blitt antydnet fra Medietilsynets side. Vi er nå i en situasjon hvor både SBS Radio og øvrige konsesjonssøkere skal søke om konsesjon for neste konsesjonsperiode, men uten at vi strengt tatt vet hvor lang neste konsesjonsperiode vil være eller hvilke tildelingsprinsipper og kriterier som vil bli lagt til grunn for konsesjonstildelingen. Det er riktig nok foreslått og sendt på høring forskriftsbestemmelser som omhandler disse forholdene, men ved søknadsfristens utløp 22. januar 2008 vil vi fortsatt ikke vite hvilke konkrete regler som kommer til å gjelde. Det må påregnes at forskriftene vil kunne bli justert/endret basert på innspillene fra de høringsinstanser som departementet har bedt om høringsuttalelser fra. Det hefter således betydelig usikkerhet ved flere sentrale forhold knyttet til kommende konsesjonsperiode og tildelingen av konsesjoner.

Ett av de forholdene det heftet usikkerhet ved er innholdet i begrepet "lokalt innhold". Begrepet er omtalt i departementets høringsnotat både i relasjon til minstekravet i § 7-7 og i relasjon til tildelingskriteriene i § 7-5. Når det i konsesjonsutlysningen er gitt uttrykk for at mengden lokalt innhold vil være det viktigste konkurransekriteriet søkerne i mellom, skaper usikkerheten om begrepets innhold en nærmest umulig situasjon for søkerne.

At konsesjonsutlysningen bygger på et regelsett som ikke er vedtatt og at det ved søknadsfristens utløp fortsatt er høyst uklart hvilke tildelingskriterier som vil bli anvendt, anser vi i det hele tatt som helt uakseptabelt, og SBS Radio setter spørsmålsteget ved forsvarligheten av den valgte fremgangsmåten.

Fremgangsmåten er heller ikke egnet til realisere den overordnede målsettingen om at lokalradioene skal "*... sikres et godt driftsgrunnlag og forutsigbare rammevilkår*", jf. St.meld. nr. 30 (2006-2007) punkt 5.2.3.

Bare hos SBS Radio er det over 80 personer som har sitt daglige virke knyttet til lokalradiodrift og vi finner det beklagelig at myndighetene ikke synes å ta disse arbeidsplassene eller lokalradiodrift for øvrig mer på alvor.

SBS Radio ber om at departementet ser an situasjonen og eventuelt sørger for at konsesjonsutlysningen/søknadsfristen utsettes til forskriftsendringen er ferdigbehandlet og vedtatt. Inneværende konsesjonsperiode må samtidig forlenges tilsvarende.

3. Tildelingskriterier

3.1 Lokalt mediemangfold

I § 7-5 første setning er det inntatt en helt ny bestemmelsen om at konsesjon skal tildeles etter "*objektive og ikke diskriminerende kriterier*". I forhold til innholdskonsesjon etter kringkastingloven § 2-1 har det tidligere vært slik at hensynet til eksisterende virksomhet har vært et relevant og saklig moment å vektlegge ved tildeling av innholdskonsesjon til lokalkringkasting.

Sivilombudsmannen gav sin tilslutning til dette så sent som i 2004 (sak 2004-1646). At kontinuitetshensynet har kunnet tillegges vekt har vært viktig for forutberegnligheten i lokalradiobransjen og for de mange ansatte som jobber med lokalradio. Videre har vektleggingen av kontinuitetshensynet bidratt positivt ift investeringsvilje/ mulighet, rekruttering, utvikling av nye konsepter m.v. Samordningen av innholds- og anleggskonsesjon/ frekvenstillatelse og tildeling basert på ekomlovgivningen vil endre dette. SBS Radio gav uttrykk for bekymring over og motstand mot endringen allerede i vår høringsuttalelse til Medietilsynet sommeren 2007. Vi er fortsatt uenig i den endringen som foreslås gjennomført på dette punktet, og derfor ekstra opptatt av at de tildelingskriteriene som nå i forskriften fremheves særskilt skal være klare og forståelige. Slik vi opplever det er de dessverre ikke det i dag og det er behov og for betydelige klargjøringer.

Hensynet til "*lokalt mediemangfold*" er i forskriftens § 7-5 annet ledd, siste punktum, foreslått å skulle bli et forhold som "*skal*" tillegges vekt ved tildelingen.

Om det nærmere innholdet i begrepet heter det høringsnotatet at *"I dette kriteriet ligger det bl.a. en vurdering av søkerens bidrag til å oppnå et eiermessig mangfold, planer om å sende lokalt innhold, samt planer om lokal tilstedeværelse"*. Disse begrepene er igjen forklart nærmere i høringsnotatet, men veien fra selve forskriftsteksten og til det innholdet departementet har ment å skulle legge i tekstens begrep er alt for lang. Det er en betydelig svakhet ved forslaget at ikke kriteriet *"lokalt mediemangfold"* er nærmere forklart eller definert i selve teksten. Lokalt mediemangfold kan være så mangt og det er på ingen måte gitt at departementets eksemplifisering er uttømmende eller *"korrekt"*. At eksemplifiseringen ikke er uttømmende har departementet for så vidt indikert gjennom bruken av *"bl.a."* før de tre eksemplene, men den videre fokuseringen på eiermessig mangfold, lokalt innhold og lokal tilstedeværelse bidrar likevel til usikkerhet. Vi mener derfor det er behov for en klargjøring av begrepet *"lokalt mediemangfold"* i § 7-5.

SBS Radio støtter imidlertid prinsippet om at både lokalt eiermessig mangfold og lokal tilstedeværelse skal ha betydning for tildelingen.

Forholdet mellom § 7-5 annet avsnitt første setning som sier det at det ved konsesjonsbehandlingen skal legges vekt på søkerens *"faglige og økonomiske forutsetninger"* og den nye bestemmelsen om at også *"lokalt mediemangfold"* skal tillegges vekt, er ikke direkte omtalt i høringsnotatet. I konsesjonsutlysningen er det imidlertid lagt opp til at de faglige og økonomiske forutsetningene er ment å skulle være minstekrav eller forutsetningen for i det hel tatt å kunne tildeles konsesjon. Det ligger i dette at *"overoppfyllelse"* ikke skal tillegges vekt. SBS Radio støtter dette og mener det med fordel kan presiseres direkte i forskriften.

Det er samtidig viktig at det ved vurdering av de faglige og økonomiske forutsetningene ses hen til innholdet og tilbudene i søkerens konsesjonssøknader, samt til lokale geografiske variasjoner i for eksempel leienivå og lønnsnivå. Det er langt mer ressurskrevende å drive levedyktig, kommersiell lokalradio i storbyene enn ellers i landet.

3.2 Lokalt innhold

I forhold til tildelingskriteriet *"mediemangfold"* fremgår det av departementets høringsnotat, punkt 2.6, at søkerne *"vil få anledning til å by på lokalt innhold utover det som følger av minstekravet"*. I konsesjonsutlysningen er dette fulgt opp av Medietilsynet og Post- og teletilsynet, og mengden lokalt innhold (rent kvantitativt) er gjort til det mest sentrale konkurransekriteriet søkerne i mellom.

Begrepet "lokalt innhold" er beskrevet nærmere på litt ulikt vis i høringsnotatet. I punkt 2.1 – under omtalen av lokalt innhold som et tildelingskriteriet – heter det at det med lokalt innhold skal forstås "*redaksjonelt stoff med lokal tilknytning og forankring i konsesjonsområdet*". Som eksempler er nevnt bl.a. informasjon om lokale arrangementer, dekning av lokalpolitiske saker, lokale nyheter og værmelding. I den tilsvarende omtalen av begrepet i punkt 2.6 – vedr. minstekravet – heter det at "*Som lokalt innhold regnes nyhets- og aktualitetsstoff med tilknytning til konsesjonsområdet*". I forhold til minstekravet synes det altså kun å være nyhets- og aktualitetsstoff skal medregnes, mens det i vurderingen av eventuelle bud utover minstekravet kan virke som om også *andre typer* redaksjonelt stoff med tilknytning og forankring i konsesjonsområdet skal medtas i beregningen. Dette kan med fordel uttrykkes klarere.

Hva som menes med at stoffet skal ha "*tilknytning*" og/eller "*forankring*" i konsesjonsområdet er ikke forklart nærmere, men eksemplene som er nevnt kan det tyde på at stilles krav til at programmet/innslaget skal "omhandle" lokale forhold.

Uklarheten forsterkes ved at det i konsesjonsutlysningen er lagt til grunn – i omtalen av minstekravet – at det med lokalt innhold menes "*redaksjonelt innhold som har tilknytning til konsesjonsområdet*". I selve utlysningsteksten er minstekravet altså ikke knyttet opp mot nyhets- og aktualitetsstoff. I en presisering på Medietilsynets hjemmeside 17. desember 2007 er minstekravet imidlertid innsnevret til å være "*nyhets- og aktualitetsstoff med tilknytning til konsesjonsområdet*", mens det utover minstekravet heter at det vil bli lagt til grunn en "*bred definisjon av begrepet*".

Både høringsnotatets og konsesjonsutlysningens omtale av begrepet lokalt innhold og hva som ligger i dette spriker altså en god del, og det er vanskelig å trekke ut hva som egentlig menes. Når lokalt innhold samtidig er gjort til det mest sentrale konkurransekriteriet er behovet for en oppryddig i hva som egentlig ligger i begrepet påtrengende. Det er viktig at departementet sørger for dette i det videre arbeidet med forskriften.

SBS Radio har ingen prinsipielle innvendinger mot at begrepet kan ha et noe ulikt innhold når det brukes som et tildelingskriteriet enn når det brukes som et minstekrav, men dersom dette er meningen bør det komme mye klarere til uttrykk enn det gjør i dag.

Videre mener SBS Radio at det ved bruk at lokalt innhold som et tildelingskriteriet må legges til grunn en bredere forståelse av begrepets innhold

enn det som følger av departementets høringsnotat og tilsynets konsesjonsutlysning.

Vi minner i den anledning St. melding. nr. 30 (2006-2007), punkt 5.2.3 om sentrale mål for ny konsesjonsperiode – hovedformål for kommende konsesjonsperiode – hvor det bl.a. heter at:

"Mangfoldet i lokalradiotilbudet skal sikres. Lokalradio utfyller medietilbudet og ytringsmulighetene både for lokalt innhold og innhold for smalere grupper basert på livssyn, etniske mindretallsspråk, ideelle organisasjoner etc. Musikk- og underholdningsinnhold retter mot yngre målgrupper utfyller også mediemangfoldet" (vår understrekning)

For å kunne realisere målsettingen om mediemangfold er det viktig å legge til rette for at radiostasjonen gis spillerom til selv å kunne bestemme radiostasjonens profil og hva man ønsker å fylle sendeflaten med. Uten lyttere kan lokalradiostasjonene vanskelig bidra til lokalt mediemangfold. I stortingsmeldingen fremgår det uttrykkelig at musikk- og underholdningsinnhold rettet mot yngre målgrupper utfyller mediemangfoldet.

SBS Radio har drevet kommersiell, storbybasert lokalradio gjennom en årrekke og har lang erfaring i hva som virker og hva som ikke virker når det gjelder å tiltrekke seg lyttere i ulike aldersgrupper. Gjennomgående er det slik at den "riktige" kombinasjonen av musikk og redaksjonelt "verbalt innhold" er avgjørende for lytteroppslutningen. Videre er det av betydning hva slags musikk som spilles, hvor mye musikk som spilles og når den spilles. SBS Radio bruker hvert år betydelige beløp på research lokalt omkring dette og resultatene viser at det er helt nødvendig å foreta geografiske variasjoner i musikktilbudet for å tekkes lytterne. Undersøkelsene viser også at mengden musikk som avspilles er viktig.

Det ligger således et betydelig arbeid bak det å fastlegge hvor mye og hvilken musikk som skal avspilles til hvilke tidspunkter i hvilke områder, og det er av samme grunn variasjoner i musikkavspillingen i hver av de store byene hvor vi er representert. Sluttresultatet er i alle tilfeller produsert, satt sammen og sendt lokalt. Rammene og grensene her er imidlertid "skjøre" og en tilsynelatende liten endring vil kunne avstedkomme betydelige konsekvenser for lytteroppslutningen og derigjennom for våre økonomiske forutsetninger.

Det er svært viktig for oss å kunne fortsette i samme sporet og at ikke de tildelingskriterier som forskriftsendringene fastsetter, herunder innholdet i begrepet "lokalt innhold", "tvinger" oss til å måtte endre en programprofil og positiv trend som det ligger årevis med hardt arbeid bak utviklingen av.

Avspilling av musikk er ikke direkte omtalt i høringsnotatets omtale av begrepet lokalt innhold, men Medietilsynet har presiseringen av 17. desember 2007 gitt uttrykk for at *"musikk vil aksepteres som lokalt innhold "dersom musikken har relevans til program/innslag som faller inn under definisjonen av lokalt innhold. For eksempel vil avspilling av musikk av lokal artist kunne godkjennes"*

Videre heter det at musikk uten lokal referanse faller ikke inn under definisjonen; typisk generell populærmusikk.

SBS Radio er opptatt av at disse uttalelsene ikke blir stående. At en artists eller tekstforfatters folkeregistrerte bopelsadresse skal være avgjørende for om avspilling av musikken skal regnes som lokalt innhold eller ikke, fremstår som svært lite hensiktsmessig. Det sentrale må være om avspillingen skjer i en lokal kontekst eller om den av andre grunner har en form for relevant lokalt forankring eller tilknytning; for eksempel gjennom slik reserach og øvrig lokalt forankret arbeid som er nevnt ovenfor. Avspilling av populærmusikk er en nødvendighet for å kunne kommunisere med og tiltrekke oss de unge lytterne og det er viktig at tildelingskriteriene ikke trekker i er retning som gjør det vanskeligere for oss å komme i inngrep med denne delen av lytterne i konsesjonsområdet.

Også ellers bør det være slik at det ikke er hva programmet/innslaget omhandler som alene er avgjørende for vurderingen, men den tilknytning og/eller forankring programmet/innslaget har til konsesjonsområdet og som gjør det særlig interessant nettopp for lytterne nettopp i det aktuelle konsesjonsområdet. Uten en tilstrekkelig lytterskare er det som allerede nevnt ikke mulig å bidra til det mediefangfoldet som departementet fremhever som viktig.

SBS Radio ser det samtidig som problematisk at mengden lokalt innhold som tilbys i konsesjonssøknaden uten videre skal tillegges avgjørende positiv vekt ved tildelingen. I tillegg til å legge føringer på programprofil og våre muligheter til å tiltrekke oss lytterne, vil et slikt opplegg være vanskelig å forene med den redaksjonelle uavhengigheten. Det er ingen tvil om at både SBS Radio og øvrige konsesjonærer allerede føler "presset" om å tilby mer "lokalt innhold" en det som redaksjonelt sett og basert på programprofil osv er ønskelig. Den myndighetsstyrte innholdspåvirkningen er altså allerede et faktum.

Vi har dessuten vanskelig for å se at en ubegrenset vektlegging av mengden lokalt innhold som tilbys vil gi resultater som uten videre beriker mediemangfoldet. At eteren lokalt fylles med hyppige værmeldinger og fokusering på lokale arrangementer av ymse karakter er ikke nødvendigvis positivt. Det går helt opplagt en grense her og det er viktig at departementet i

forbindelse med det videre forskriftsarbeidet klargjør dette og setter en øvrig grense.

Også av hensynet til likebehandling av de ulike plattformene for lokal innholdsdistribusjon er det viktig å sette en grense. Andre lokale medieplattformer enn lokalradio er så vidt vites ikke pålagt verken minstekrav til lokalt innhold eller "oppfordret" til produksjon av lokalt innhold på annen tilsvarende måte.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Bente Klemetsdal'. The signature is fluid and cursive, with a large initial 'B' and a long, sweeping underline.

Bente Klemetsdal
Adm. Direktør /Ansv. Redaktør